

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 253/05-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. novembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. V. S., bytom N., zastúpeného advokátom JUDr. T. P., B., ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 28 K 226/2002 a v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4 M Obdo 2/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. V. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 19. októbra 2005, označeným ako „*Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky*“ MUDr. V. S., bytom N. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpený advokátom JUDr. T. P., B., namietal porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 28 K 226/2002 a v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. 4 M Obdo 2/2005.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie uvedených článkov ústavy, dodatkového protokolu a dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004 s tým, aby bolo toto uznesenie zrušené a vec vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie s príkazom obnoviť stav pred porušením základného práva sťažovateľa tak, že spoločnosť C., s. r. o. (ďalej len „C.“), bude opätovne zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu N. Napokon požaduje primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 Sk.

Zo sťažnosti vyplýva, že podľa jej titulnej strany sťažovateľ označuje za porušovateľov označených základných práv jednak krajský súd, a to jeho uznesenie sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004, ako aj najvyšší súd, a to jeho uznesenie sp. zn. 4 M Obdo 2/2005 z 28. júna 2005.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 25. septembra 2004, bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu na spoločnosť C. a to pre nedostatok majetku. Sťažovateľ bol jediným spoločníkom a jediným konateľom C. Proti uzneseniu krajského súdu na podnet C. podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadne dovolanie. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Obdo 2/2005 z 28. júna 2005 bolo dovolacie konanie vedené na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora zastavené.

Spoločnosť C. vedie na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 45 Cb 56/99 už od roku 1999 konanie voči Fondu národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „fond“)

o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o odplatnom prevode akcií uzatvorenej medzi C. a fondom v roku 1996, pričom od zmluvy odstúpil fond. Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 45 Cb 56/99 z 12. januára 2005 bolo toto konanie zastavené z dôvodu, že C. ako subjekt práva zanikol výmazom z obchodného registra, pričom k výmazu došlo ako k priamemu zákonnému následku právoplatného uznesenia krajského súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004, ktorým bol zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu voči C. pre nedostatok majetku. Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 38/05 z 8. augusta 2005 bolo uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 45 Cb 56/99 z 12. januára 2005 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Najvyšší súd v tomto uznesení vyslovil pochybnosti o tom, či uznesenie krajského súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004 bolo C. doručené zákonu zodpovedajúcim spôsobom. Z tohto dôvodu vyslovil pochybnosti aj o správnom výmazu C. z obchodného registra.

Podľa sťažovateľa uznesenie krajského súdu o zamietnutí návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nemajetnosť bolo doručované v zmysle § 48 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku, a hoci C. zásielku neprevzal, krajský súd ju považoval za doručenú. Pritom nebola splnená podmienka, že súdu iná prípadná adresa nie je známa. Z obsahu spisov totiž jasne vyplývalo, že C. síce nepreberal zásielky na adrese uvedenej v obchodnom registri, teda v Nových Zámkoch, ale zato ich preberal na adrese uvedenej v návrhu na vyhlásenie konkurzu, teda v Sliači. Okrem toho bolo notoricky známu skutočnosťou, že sťažovateľ ako jediný konateľ C. je dlhodobo poslancom a funkcionárom Národnej rady Slovenskej republiky, a preto i tam bolo možné zásielku doručiť. Objektívne vzaté, krajský súd nevykonal všetky zákonom ustanovené úkony spojené s doručovaním uznesenia sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004. Priamym následkom tohto pochybenia krajského súdu bol výmaz C. z obchodného registra, čím došlo zároveň aj k zániku jeho právnej subjektivity. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Obdo 2/2005 z 28. júna 2005, ktorým bolo konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora zastavené pre zánik právnej subjektivity C., iba potvrdilo skutočnosť, že arbitrárnym konaním všeobecných súdov došlo ku poškodeniu sťažovateľa a C., lebo zanikla možnosť pre C., aby bol účastníkom súdnych konaní. Nemá žiadnu právnu možnosť prinávratenia pôvodne investovaných prostriedkov do jeho majetku zo strany sťažovateľa.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004 vyplýva, že návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok C. bol zamietnutý pre nedostatok majetku. Na uznesení je vyznačený ako dátum právoplatnosti a vykonateľnosti 25. september 2004.

Z mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora č. k. VI/2 Pz 452/04-50 z 20. apríla 2005 podaného proti uzneseniu krajského súdu č. k. 28 K 226/2002-208 zo 14. júla 2004 vyplýva, že generálny prokurátor považuje uznesenie krajského súdu za právoplatné a nesúhlasí s ním z vecných dôvodov.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Obdo 2/2005 z 28. júna 2005 vyplýva, že konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora bolo zastavené z dôvodu, že podľa výpisu z obchodného registra bol C. vymazaný 9. novembra 2004, čo znamená, že ako subjekt práva už neexistuje. Preto nie sú splnené všetky podmienky konania podľa § 103 Občianskeho súdneho poriadku.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 38/05 z 8. augusta 2005 vyplýva, že najvyšší súd zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 45 Cb 56/99-744 z 12. januára 2005 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru najvyššieho súdu zastavenie konania z dôvodu výmazu C. ako žalobcu z obchodného registra bolo predčasné. Najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 48 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku a uvádza, že z obsahu spisov muselo byť krajskému súdu konajúcemu o návrhu na vyhlásenie konkurzu známe, že C. síce nepreberal zásielky v Nových Zámkoch, ale v Sliachi áno. Ďalej zo spisov vyplývalo, že konateľom C. je sťažovateľ, o ktorom je dlhodobo známe, že je poslancom a funkcionárom Národnej rady Slovenskej republiky. Preto nemožno dôjsť k záveru, že krajský súd vykonal všetky zákonom ustanovené úkony spojené s doručovaním uznesenia sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004. Navyše, krajský súd nepovažoval za potrebné toto uznesenie doručiť právnomu zástupcovi C., hoci to bolo jeho povinnosťou.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že hoci sťažovateľ je v konaní kvalifikovane zastúpený advokátom, existuje určité protirečenie medzi titulnou stranou sťažnosti a požadovaným návrhom rozhodnutia (petitom). Hoci z titulnej strany sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ za porušovateľov označených základných práv považuje jednak krajský súd, ako aj najvyšší súd, zatiaľ z návrhu rozhodnutia vyplýva, že sťažovateľ požaduje vysloviť porušenie označených základných práv iba zo strany krajského súdu. Napriek tomuto nedostatku sa ústavný súd bude v ďalšom zaoberať vecou z pohľadu oboch do úvahy prichádzajúcich porušovateľov označených základných práv.

V súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorá smeruje voči uzneseniu krajského súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004, treba uviesť, že nie je daná právomoc ústavného súdu o nej konať a rozhodnúť.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy je nepochybné, že právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu označeným základným právam je subsidiárna, pretože je daná iba v prípade, ak o ochrane týchto práv nerozhodujú všeobecné súdy.

Podstata námietok sťažovateľa voči uzneseniu krajského súdu spočíva v tom, že toto uznesenie nebolo C. zákonu zodpovedajúcim spôsobom doručené. Sťažovateľ sa pritom opiera o zásadné závery najvyššieho súdu vyslovené v jeho uznesení sp. zn. 6 Obo 38/05 z 8. augusta 2005.

Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na charakter námietok, ktoré sťažovateľ uplatňuje, je v právomoci všeobecných súdov poskytnúť C. ochranu. Ak je sťažovateľ toho názoru, že uznesenie krajského súdu nebolo doručené v súlade so zákonom, potom ani nemohlo nadobudnúť dosiaľ právoplatnosť. To zároveň znamená, že ochrany označených práv je možné sa domáhať podaním odvolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004. V odvolacom konaní bude možné posúdiť, či sťažovateľove námietky obstoja, alebo či uznesenie krajského súdu treba považovať za právoplatné dňom 25. septembra 2004, prípadne v inom termíne. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Vo vzťahu voči uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Obdo 2/2005 z 28. júna 2005 považuje ústavný súd sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

Uznesenie najvyššieho súdu o zastavení konania treba považovať v podstate za akceptovateľné. Najvyšší súd vychádzal zo zápisu v obchodnom registri, podľa ktorého bol C. z obchodného registra vymazaný, pričom táto skutočnosť je nesporná. Ak by sa bol najvyšší súd zaoberal otázkou, či boli splnené procesnoprávne podmienky pre výmaz C. z obchodného registra, teda konkrétne, či nadobudlo právoplatnosť uznesenie krajského súdu sp. zn. 28 K 226/2002 zo 14. júla 2004, bol by mohol dospieť k obdobným záverom, k akým dospel najvyšší súd ako odvolací súd v uznesení sp. zn. 6 Obo 38/05 z 8. augusta 2005. Mohol teda prípadne zistiť, že toto uznesenie nie je dosiaľ právoplatné, hoci v zmysle § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku mimoriadne dovolanie možno podať iba voči právoplatnému rozhodnutiu súdu. V takom prípade by podľa § 243i ods. 2, § 243b ods. 4 a § 218 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku musel mimoriadne dovolanie odmietnuť s tým, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je mimoriadne dovolanie prípustné. Podľa názoru ústavného súdu z hľadiska procesnoprávných následkov v podstate niet zásadného rozdielu medzi uznesením o zastavení konania o mimoriadnom dovolaní a uznesením o odmietnutí mimoriadneho dovolania z niektorého z dôvodov uvedených v ustanovení § 218 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. Ani v jednom spomínanom

prípade nedochádza totiž k meritórnemu konaniu a rozhodovaniu o podanom mimoriadnom dovolaní.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. novembra 2005